

PROGRAMMA VAN EISEN

Aanbesteding: Opstellen Soortenmanagementplan en aanvragen gebiedsgerichte ontheffing Wet natuurbescherming OWO-gemeenten met kenmerk SMP/OWO/2023

INHOUD

1. Achtergrondinformatie.....	1
2. Context	1
3. Omvang onderzoeksgebied	3
4. Opdracht.....	3
5. Verdeling taken en verantwoordelijkheden Opdrachtgever/Opdrachtnemer	5
6. Financiën.....	6
7. Communicatie.....	6

1. ACHTERGRONDINFORMATIE

De Nederlandse overheden willen in 2050 geen schadelijke broeikasgassen zoals CO₂ meer uit stoten. Door minder aardgas te gebruiken en uiteindelijk alle gebouwen aardgasvrij te maken, verminderen we de uitstoot van CO₂. Zo voorkomen we dat het klimaat verder opwarmt en onze planeet leefbaar blijft voor toekomstige generaties.

De gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland (hierna OWO-gemeenten) hebben zich daaraan ook gecommitteerd en hebben gezamenlijk een Transitievisie Warmte OWO opgesteld. Dit is als het ware het spoorboekje naar aardgasvrije gebouwen in de gemeenten in 2050. Wij stippelen er routes in uit, die we kunnen nemen voor de verschillende dorpen om aardgasvrij te worden en we moedigen iedereen aan om zogenaamde geen-spijtaatregelen te treffen: maatregelen die het energiegebruik beperken en altijd lonend zijn. Zo zetten wij de komende jaren volop in op het (na-)isoleren van onze woningvoorraad en het stimuleren van zon op dak.

Dit mag alleen niet ten koste gaan van de biodiversiteit binnen onze gemeenten. De OWO-gemeenten willen daarom een SoortenManagementPlan (hierna SMP) laten opstellen om op basis daarvan een gebiedsgerichte ontheffing voor de drie gemeenten aan te vragen bij het bevoegd gezag, zijnde provincie Fryslân. Het op te stellen SMP moet dus voldoen aan de richtlijnen en eisen die de provincie Fryslân hieraan stelt (zie: handreiking SMP (www.fryslan.frl/natuurvriendelijkisoleren)).

Omdat wij als gemeenten tijdens de SMP onderzoeksperiode gebruik willen maken van de door provincie Fryslân vastgestelde “pre-SMP methodiek”, inclusief natuurvriendelijk isoleren, willen wij deze uitgangspunten en voorwaarden ook opgenomen hebben in het SMP (zie: www.natuurvriendelijkisoleren.nl of www.fryslan.frl/natuurvriendelijkisoleren).

2. CONTEXT

De gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland zijn plattelandsgemeenten in de provincie Fryslân (regio zuidoost Fryslân).

De gemeente Ooststellingwerf

De gemeente Ooststellingwerf telt 25.854 inwoners en heeft een oppervlakte van 226,11 km² (waarvan 2,69 km² water). Ooststellingwerf heeft 13 woonkernen. Dat zijn van groot naar klein; Oosterwolde, Appelscha, Haulerwijk, Donkerbroek, Oldeberkoop, Makkinga, Waskemeer, Elsloo, Haule, Ravenswoud, Fochteloo, Langedijke en

Nijberkoop. Naast deze woonkernen zijn er nog veel kleine buurtschappen en een wat grotere; Aekinga. De gemeente Ooststellingwerf is een echte plattelandsgemeente met een aantal grote natuurgebieden, waaronder 2 Natura 2000-gebieden. Dit zijn het Fochteloërveen op het veen en het Drents-Friese Wold op het zand.

Ooststellingwerf kent uiteenlopende landschappen, zoals een beekdallandschap langs de Tjonger en de Linde, een essenlandschap, hoogveen ontginningengebieden, zandruggen en houtsingels. Maar de gemeente heeft ook veel landbouw en dan met name melkveehouders, wat resulteert in veel weilanden. Dus naast veel bos, heide en hoogveen kennen we een open landschap. Vanuit de vroegere veenontginning heeft Ooststellingwerf rondom het dorp Ravenswoud een wijken structuur.

Gemeente Weststellingwerf

Weststellingwerf is een landelijke woongemeente. De gemeente telt 26.500 inwoners en heeft een oppervlakte van 228,45 km² (waarvan 8,15 km² water). Weststellingwerf telt 26 dorpen. Noordwolde en Wollega zijn de grootste kernen.

De 24 overige dorpen zijn Blesdijke, De Blesse, Langelille, Nijeholtpade, Nijelamer, Oldeholtwolde, Oldetrijne, Peperga, Slijkenburg, Spanga, Ter Idzard, Boijl, De Hoeve, Munnekeburen, Nijeholtwolde, Nijetrijne, Oldeholtpade, Oldelamer, Oosterstreek, Scherpenzeel, Sonnega, Steggerda, Vinkega en Zandhuizen.

Weststellingwerf ligt op de overgang van de hooggelegen zandgronden van Drenthe en Overijssel naar de laaggelegen veengebieden van de provincie Fryslân. Met name het gebied tussen Steenwijk en Heerenveen wordt gekenmerkt door een afwisseling van hoger gelegen zandruggen en lager gelegen beekdalen, die ruwweg in oostwest-richting lopen. Door de ligging op deze markante landschappelijke overgang zijn binnen het grondgebied van de gemeente Weststellingwerf een diversiteit aan landschapstypen te vinden (Woudontginningen, beekdalen, essenlandschap, hoogveenontginningen, heideontginningen, laagveen, veenpolders en veenderijen).

Deze afwisselende landschappen worden gedragen door de dorpen, de agrarische sector (vooral melkrundveehouderijbedrijven), een aantal unieke natuurgebieden (o.a. de Rottige Meente, Brandemeer en Lendevallei), een robuuste recreatieve hoofdstructuur en lintbebouwing in het buitengebied.

Gemeente Opsterland

De gemeente Opsterland heeft iets meer dan 30.000 inwoners verspreid over 15 dorpen. Van groot naar klein zijn dit: Gorredijk, Ureterp, Beetsterzwaag, Wijnjewoude, Bakkeveen, Nij Beets, Tijnje, Lippenhuizen, Langezwaag, Terwispe, Frieschepalen, Siegerswoude, Hemrik, Luxwoude, Jonkersland en Olterterp. De gemeente heeft een oppervlakte van 227,64 km², waarvan 224,40 km² land en 3,24 km² water.

Opsterland ligt op de overgang van het relatief hoog gelegen Fries-Drents plateau naar het lage midden van Friesland. Karakteristiek is de afwisseling van de besloten landschappen met bossen, heide en weilanden op hoger gelegen zandgronden in het oosten en de vergezichten van het veenweidegebied in het westen van de gemeente. In het hart van de gemeente vinden we van oost naar west het beekdal van de Boorne, beter bekend als het Ouddiep of Koningsdiep.

De drie gemeenten zijn van plan om in aanloop naar het SMP een pre-SMP-ontheffing aan te vragen die betrekking heeft op de huiszwaluw (*Delichon urbicum*), gierzwaluw (*Apus apus*), huismus (*Passer domesticus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*). De Pre-SMP ontheffing wordt naar verwachting 1 februari 2024 afgegeven.

3. OMVANG ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied is bepaald aan de hand van de volgende criteria; dorpen en buurtschappen met minimaal 50 woningen en geclusterde bebouwing. Lintbebouwing en verspreide bebouwing wordt dus niet meegenomen. Een totaaloverzicht van het gebiedsgerichte onderzoek is terug te vinden in Bijlage Scope onderzoeksgebied totaal OWO-gemeenten.

Gemeente Ooststellingwerf

Het SMP moet betrekking hebben op de bebouwde kom van minimaal de volgende kernen: Oosterwolde, Appelscha, Aekinga, Haulerwijk, Donkerbroek, Oldeberkoop, Makkinga, Waskemeer, Elsloo, Haule, Ravenswoud, Fochteloo, Langedijke en Nijeberkoop. In Bijlage Scope onderzoeksgebied gemeenten Ooststellingwerf is ook een kaart met een globale omlijning van het onderzoeksgebied toegevoegd.

Gemeente Weststellingwerf

Het SMP moet betrekking hebben op de bebouwde kom van minimaal de volgende kernen: Wolvega, Noordwolde + Noordwolde Zuid, Blesdijke, De Blesse, Langelille, Nijeholtpade, Oldetrijne, Ter Idzard, Boijl, De Hoeve, Munnekeburen, Oldeholtpade, Oldelamer, Peperga, Slijkenburg, Oosterstreek, Scherpenzeel, Sonnega, Steggerda en Zandhuizen. In Bijlage Scope onderzoeksgebied gemeente Weststellingwerf is ook een kaart met een globale omlijning van het onderzoeksgebied toegevoegd.

Gemeente Opsterland

Het SMP moet betrekking hebben op de bebouwde kom van minimaal de volgende kernen: Gorredijk, Ureterp, Beetsterzwaag, Wijnjewoude, Bakkeveen, Nij Beets, Tijnje, Lippenhuizen, Langezwaag, Terwispel, Frieschepalen, Siegerswoude, Hemrik, Luxwoude, Klein Groningen en Jonkersland. In Bijlage Scope onderzoeksgebied gemeente Opsterland is ook een kaart met een globale omlijning van het onderzoeksgebied toegevoegd.

4. OPDRACHT

Bij deze opdracht gaat het om een resultaatverplichting. De opdracht omvat de volgende onderdelen:

1. Het aanvragen van een gebiedsgerichte ontheffing Wet natuurbescherming bij de Provincie Fryslân op basis van een Soortenmanagementplan (SMP).
2. Het opstellen van het voor 1 benodigde SMP inclusief compensatieopgave en uitvoeringsplan.
3. Het uitvoeren van het voor 2 benodigde ecologisch onderzoek.
4. Het opstellen van een tweede fase compensatieplan grote kraamvoorzieningen op basis van pre-SMP.

Opdrachtnemer geeft expliciet aan de verantwoordelijkheid op zich te nemen tot het tijdig verkrijgen van de ontheffing en zodoende met het SMP te voldoen aan alle eisen van de provincie.

Verdere inhoudelijke eisen aan de uit te voeren opdracht zijn opgenomen en terug te vinden in Bijlage Handreiking Soortenmanagementplan. Inschrijver gaat ermee akkoord dat hij de opdracht volledig conform het gestelde uit Bijlage Handreiking Soortenmanagement uitvoert en oplevert.

Onder de werkzaamheden valt in ieder geval het volgende:

- Opleveren van een Soorten Management Plan, conform de handreiking Opstellen Soorten Management Plan en Gebiedsgerichte ontheffingsaanvraag van de provincie Fryslân, met daarin een soortgericht onderzoek en rapportage, mitigatie- en compensatieplan, monitoringsplan en een management- en administratieplan. Uiterlijk 31 december 2025 wordt de totale opdracht, inclusief de overeenstemming met de provincie Fryslân opgeleverd.
- Namens Opdrachtgever indienen van een ontheffingsaanvraag, die voldoet aan de juridische kaders en wettelijke eisen, met een nulmeting en de effectbepaling en instandhouding van de soorten. De ambitie van de gemeenten is om de ontheffing in 2025 te verkrijgen. Op basis van de opgegeven planning van de opdrachtnemer zien wij graag terug of dit haalbaar is.
- Uiterlijk 15 september 2024 moet (conform de Pre-SMP methodiek) een tweede fase compensatieplan voor de grote kraamvoorzieningen ingediend worden bij de provincie Fryslân op basis van de dan bekende kraamverblijfplaatsen uit uw onderzoek. De voorschriften hiervoor worden ook opgenomen in de Pre-SMP ontheffing, die 9 februari 2024 in overeenstemming met de provincie Fryslân wordt afgegeven (planning).

De volgende werkzaamheden vallen niet onder de opdracht:

- Het leveren en aanbrengen van kraamvoorzieningen valt niet onder de werkzaamheden.

Ter informatie: Het tweede fase compensatieplan voor kraamvoorzieningen betreft een plan waar (als nodig) extra grote kraamvoorzieningen aangebracht zouden kunnen worden aan gemeentelijke gebouwen en andere openbare gebouwen in relatie tot de dan bekende kraamvoorzieningen. Mocht uit het uit te voeren kraamonderzoek blijken dat deze kraamvoorzieningen niet voldoende nabij de bekende kraamverblijfplaatsen uit het onderzoek van medio mei t/m juli 2024 aangebracht zijn, dan zijn er aanvullende maatregelen nodig om extra kraamvoorzieningen op te hangen. Het plan moet in elk geval informatie verschaffen van logische locaties waar extra voorzieningen aangebracht zouden kunnen worden met daarbij een omschrijving van de meest effectieve locaties, de meest effectieve type voorzieningen en maatregelen op basis van de dan aangetroffen kraamverblijfplaatsen. Geef hierbij ook een omschrijving van de expositie, hoogte, omliggende habitat etc.

Optioneel is onderdeel van de opdracht:

Het optionele onderdeel bestaat uit monitoring. Monitoring is niet bedoeld om de effectiviteit van maatregelen (voorzieningen) in zijn algemeenheid te onderzoeken. Het is om vinger aan de pols te houden of de mitigatie- en compensatiemaatregelen de resultaten in dit gebied geven zoals verwacht. Dit kan door omstandigheden, omgevingsfactoren of gewoontes van voorkomende populaties anders uitpakken dan verwacht. Het gaat om het monitoren o.b.v. het SMP voor gedurende 10 jaar.

- Het gaat om monitoring op basis van het opgestelde SMP en conform paragraaf 2.5 van de handreiking Soortenmanagementplan van de Provincie Fryslân. De werkzaamheden van optie starten uiterlijk 1 januari 2026 en loopt tot maximaal 31 december 2035. Indien de initiële opdracht eerder dan 31 december 2025 wordt afgerond, dan kan door opdrachtgever worden besloten de startdatum van monitoring eerder te laten starten dan 1 januari 2026. De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:
 - Bij deze optionele monitoring gaat het een resultaatverplichting.
 - Elke 2 jaar steekproefsgewijs monitoren (visueel inspecteren) van vervangende en nieuwe nest- en verblijfplaatsen.

- Elke 5 jaar monitoren bekende kraam- en massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen en bolwerken nestplaatsen van huismus, huiszwaluw en gierzwaluw.
- Het resultaat van monitoring moet tijdig en conform afspraken aan de betreffende gemeente opgeleverd worden. De ingediende prijs voor de optionele monitoring betreft een prijs per individuele gemeente voor 10 jaar.
- Het is voor de inschrijver verplicht om de optie aan te bieden, middels het indienen van een prijsopgave in het Prijzenblad. De som van de prijsopgaven van OWO-gemeenten voor monitoring is maximaal €270.000. Dit is 30% van de maximale inschrijfprijs. De prijsopgave voor deze optie telt niet mee in de beoordeling van de inschrijfprijs.
- Het betreft een eenzijdige optie per individuele gemeente die enkel door opdrachtgever gelicht kan worden. Indien optie door opdrachtgever gelicht wordt, dan wordt de overeenkomst eenmalig verlengd met (10) tien jaar. Als de opdrachtgever geen gebruik maakt van de optie staat het de opdrachtgever vrij om de opdracht voor het uitvoeren van de monitoring te verstrekken aan een andere marktpartij of daarvoor te zijner tijd een separate inkoopprocedure uit te voeren.

5. VERDELING TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN OPDRACHTGEVER/OPDRACHTNEMER

Opdrachtgever is verantwoordelijk voor:

- Het tijdig verkrijgen van de Pre-SMP ontheffing;
- Het faciliteren van het contact met de provincie;
- Inschakelen van een natuuraannemer voor het opstellen van een eerste fase compensatieplan voor grote kraamvoorzieningen en het leveren en aanbrengen van grote kraamvoorzieningen
- Communicatie richting inwoners over het uit te voeren nachtelijke onderzoek langs de openbare weg en bij uitzondering langs openbaar toegankelijke brandgangen.

De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor:

- Ecologisch onderzoek naar de relevante soorten.
- SMP, inclusief rapportage, mitigatie- en compensatieplan, monitoringsplan en een management- en administratieplan
- Ontheffingsaanvraag, benodigde afstemming met de provincie en het verkrijgen van de ontheffing Wet natuurbescherming
- Compensatieplan grote kraamvoorzieningen op basis van pre-SMP voor de tweede fase van het pre-SMP (uiterlijk 15 september 2024 in overeenstemming met de provincie Fryslân)
- Tekstaanpassingen voor de communicatieproducten die worden genoemd in de pre-SMP-aanvraag en de SMP-methodiek. Standaardteksten zijn beschikbaar bij de provincie.
- Producten zijn taalkundig correct, voldoen aan wetgeving en richtlijnen inclusie en (voor zover relevant) geschikt om zonder toelichting te delen met belanghebbenden. Opdrachtgever krijgt voor alle uitingen enkele weken de tijd voor controle op lokale gevoeligheden en leesbaarheid.

- Opdrachtnemer stelt één vaste contactpersoon met een vaste vervanger beschikbaar om de contacten te ondernemen met de OWO-gemeenten.
- Opdrachtnemer kan in samenspraak met de OWO-gemeenten op elk gewenst moment bijsturen in de opdracht op basis van de resultaten en toont hierin flexibiliteit. Denk hierbij aan een verkleining of vergroting van maximaal 10% van het te onderzoeken gebied. Een eventuele verkleining of vergroting wordt verrekend als minder of meerprijs conform de in het prijsinvulformulier opgegeven eenheidsprijzen. Voor de volledigheid: een vergroting tot maximaal 10% valt dus - als de opdrachtgever daar opdracht toe geeft - binnen de scope van de aanbestede opdracht.
- Opdrachtnemer houdt zich aan alle wet- en regelgeving (Nederlandse en Europese) aangaande privacybescherming m.b.t. de door hem geleverd diensten. Denk bijvoorbeeld aan rechten van betrokkenen, anonimiseren, dataminimalisatie, verwijderen van gegevens, bewaartermijnen, etc.

6. FINANCIËN

- Het totaalbedrag bestaat uit de som van alle prijscomponenten zoals vastgelegd in het Prijzenblad . Dit is inclusief alle bijkomende indirecte kosten zoals opgenomen in het Prijzenblad.
- Facturatie vindt plaats in vier termijnen:
 - 30% van het totaalbedrag bij opdrachtverstrekking.
 - 20% van het totaalbedrag bij het afronden van deelopdracht 'uitvoeren van het benodigde ecologische onderzoek.
 - 20% van het totaalbedrag bij het afronden van deelopdracht 'opleveren Soortenmanagementplan (SMP)'.
 - 30% bij definitieve oplevering van de gehele opdracht.
- Facturatie van optionele monitoring wordt jaarlijks en achteraf gefactureerd.
- Genoemde prijzen zijn exclusief Btw. De Btw wordt apart opgenomen in de factuur.
- Facturen worden gestuurd naar penvoerder gemeente Ooststellingwerf, gevestigd te 't Oost 11 8431 LE, te Oosterwolde.

7. COMMUNICATIE

- De eisen uit deze paragraaf hebben betrekking op zowel de uitvoering van de initiële opdracht, als de uitvoering van de optionele monitoring.
- De Opdrachtgever en Opdrachtnemer treden bij de uitvoering van initiële opdracht minimaal één keer per kwartaal met elkaar in overleg. Bij de optionele monitoring treden opdrachtgever en opdrachtnemer minimaal één keer per jaar in overleg. In deze gesprekken worden minimaal de voortgang, opgeleverde onderdelen en de planning besproken. De Opdrachtnemer plant de overleggen. Indien gewenst zijn deze afstemmingen digitaal.
- Opdrachtnemer werkt mee aan communicatie richting gemeente en hun inwoners. Opdrachtgever stelt vast hoe en wanneer communicatie wordt ingezet. Communicatie gaat via de gemeentelijke kanalen en dient te worden afgesteld met afdeling Communicatie van opdrachtgever.

8. GEGEVENS EN DATA

- De eisen uit deze paragraaf hebben betrekking op zowel de uitvoering van de initiële opdracht, als de uitvoering van de optionele monitoring.
- Onderzoeks-data, moet beschikbaar worden gesteld voor de Opdrachtgever via GIS-data en in de NDFF.
- De Opdrachtnemer dient verkregen data gedurende de uitvoering van de opdracht tussentijd te kunnen verstrekken aan de Opdrachtgever.
- De Opdrachtgever wordt eigenaar van de (opgeleverde) data.